

ZUCH MISTRZYNI

MIESIĘCZNIK PROGRAMOWO-METODYCZNY INSTRUKTORÓW I INSTRUKTOREK ZUCHOWYCH ZHR

NR 105 ROK IX
STYCZEŃ-LUTY 1999
ISSN 1506-3542
CENA 2,40

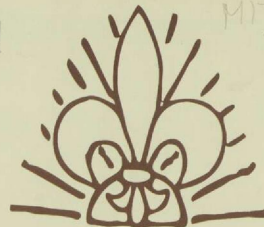
archiwum
harcarskie.pl

DROGA DRUHN!

Poprzednia Konferencja Zuchmistrzyń, odbywająca się w Krakowie, poświęcona była Reformie Oświaty w Polsce, a zwłaszcza zmianom w nauczaniu początkowym (klasy 1–3). Jak pamiętacie, oprócz poznania teoretycznych założeń, zmian, uczestniczyłyśmy w (perfekcyjnie prowadzonej) lekcji.

Pierwszym wnioskiem, jaki nasunął się uczestniczkom konferencji, było podobieństwo pomiędzy lekcjami prowadzonymi wg kształcenia zintegrowanego, a zbiórkami zuchowymi. Podobne tempo, przemiennosc form, ciąg logiczny, stopniowanie napięcia, występowanie fabuły itd. Tyle tylko, że coś, co nazywamy cyklem zabawowym, nazwane jest ośrodkiem tematycznym...

III KONFERENCJA
ZUCHMISTRZYŃ
KRAKÓW 5-7.03.99

Jak pamiętacie, wywołało to wiele dyskusji. Kilka Druhen z kręgu „Ostoja” otrzymało zadanie zastanowienia się nad problemem, czy reforma oświaty zagraża ruchowi zuchowemu w Polsce. Sprawdźcie, która drużna z Twojego środowiska zajmowała się tym tematem, a może ma w zastręgu jakiegoś ciekawego wniosków?

W ciągu roku podczas różnego kalibru dyskusji, w tym na Konferencji Harcistrzowskiej, zastanawialiśmy się nad tym – wnioski, co prawda, nie są jednoznaczne, jednak wcale nie pesymistyczne... (a co Ty sądziś na ten temat?). Nie miałyśmy jeszcze możliwości wspólnego rozmawiania na ten temat – możliwości nadrobienia tego da nam, z pewnością, zbiórka w Krakowie.

Idąc za wskazaniem wniosków wspomnianych dyskusji oraz prywatnych, instruktorskich rozważań, Wydział Zuchów Główny Kwartery Harcerk postanowił poświęcić tegoroczną Konferencję TOŻSAMOŚCI ZUCHÓW w Polsce

Wiemy bowiem, że formy to nie wszystko. I nawet szkoła, która stawia przed sobą cele nie tylko kształceniowe, ale również wychowawcze, różni się bardzo od zuchów. Pod warunkiem jednak, że zuchy są zuchami, a nie dodatkowym zajęciem na kształt kółka zainteresowań, zaś drużynowa poświęca nie tylko doskonałemu form i uatrakcyjnieniu zbiórek, ale przede wszystkim wychowuje. Wychowuje w określonym kierunku wyznacza-

nym przez Prawo Zucha oraz pracując nad sobą co dzień odczytując na nowo, dojrzałe Prawo Harcerskie przez co staje się do doskonałym, silniejszym wzorem osobowym dla zuchów ze

Formy to nie wszystko. Nawet szkoła, która stawia przed sobą cele nie tylko kształceniowe, ale również wychowawcze, różni się bardzo od zuchów

swojej gromady. W pracy zaś świadomie i umiejętnie korzysta z narzędzia, którym jest metodyka zuchowa z całym swym bogactwem, a przede wszystkim bazuje na Tęczy Gwiazdek i Sprawności.

- Co ty o tym sądziś?
- Jak oceniasz „posługiwanie się” Tęczą gwiazdek i sprawności w Twoim środowisku i innych znanych?
- Czy to pełni wykorzystujesz (jacie) pomoc jaką daje Tęcza w wyznaczonego kierunku na str. 10

Wstęp

1. Życzymy!

o Drogin czytelnikom, prenneratorom i miłośnikom - Szczęśliwego Nowego 1999 Roku!

2. Przepraszamy!

o Przed wami numer podwójny (Styczeń i Luty). Nie martwcie się jednak, wszystkie jest do nadrobienia!

3. Polecamy!

o O śpiewie w gromadzie zuchowej – początek uspaniałego artykułu, dzięki któremu łatwiej będzie rozspinać zuchy

o Nowy numer Cykl Zabawowy – “Wieża Babel”.

4. Prezentujemy!

o Podłączane, zasłyszane – Teraz małopolskie zuchmistrzynie.

o Ostoja – o pomysłach na szkolenie kadry kształcącej.

5. Informujemy!

o Wzityacje gromady – jeden z rozdziałów książki, która ukaże się niebawem.

o Majsterka zuchowa – jak majsterkować lepiej i bezpiecznie!

6. Zapraszamy!

o Konferencja zuchmistrzowska 1999.

o Od 5 do 7 marca 1999 w Krakowie – relacja już w kwietniowym numerze.

7. Prosimy!

o Piszcie do nas! Przesyłajcie materiały ze zdjęciami, swoje pomysły i wypróbowane metody.

Czasowi!

Redakcja

P.S. Dziękujemy drużnie Emilii Tuczek z Łodzi za uspaniałe materiały do kserowania (własnej roboty). Prosimy o jeszcze!

Spis treści

- Str. 3 – Konferencja zuchmistrzowska 1999
- Str. 4 – O śpiewie w gromadzie zuchowej
- Str. 6 – Ostoja – szkolenie kadry kształcącej
- Str. 8 – Cykl Zabawowy “Wieża Babel”
- Str. 11 – Wzityacje gromady
- Str. 12 – Majsterka zuchowa
- Str. 14 – Podłączane, zasłyszane

W następnym numerze

ABSOLUTNA SENSACJA
KOMPLET WSZYSTKICH REGULAMINÓW ZUCHOWYCH
(dla dziewcząt)

archiwum
harcerskie.pl
Zuchmistrzyni nr 105, styczeń-luty 1999

ŚPIEW

Po co śpiewamy piosenki?

Mogłoby się wydawać, że cóż to takiego ważnego – piosenka. A jednak czy potraficie sobie wyobrazić zabawę zuchową bez piosenki? W jaki sposób udałoby się pisać, gdybyśmy tańcząc nie śpiewali przy tym. Jak smutno wyglądałaby nasza gromadka, gdyby nie znała wspólnie choć jednej piosenki. Porównajcie sobie zuchy maszerujące na wycieczkę w milczeniu i te, które radośnie śpiewają. Przecież to całkiem różne dzieci!

Gromadka dzieci, które znają wspólnie piosenki czują się ze sobą bardziej związane. Szczególnie odczuwają swoją „wspólnotę”, gdy mogą pokazać się „na zewnątrz” i zaprezentować swoją piosenkę, której inni nie znają. Jedne piosenki są przez dzieci lubiane bardziej, inne mniej, wspólne upodobania zaś łączą, tak więc dzięki piosence możemy postawić pierwszy krok do zintegrowania szczególnie nowej gromadki. Istotny jednak jest nie tylko sam fakt śpiewania, ale także co śpiewamy. Piosenka zuchowa jest charakterystyczna właściwie tylko dla naszych zuchów. Jest inna niż te, które się śpiewa w szkole, w przedszkolu, na podwórku. A jej szczególną odmianą jest pios, którego niepowtarzalność jest typowa właśnie dla zuchów i nie znajdziemy jego odpowiednika w żadnej z innych zabaw czy tańcu ludzi dorosłych.

Piosenki pomagają odnaleźć zuchom właściwy nastrój: marszowe pobudzają do równego i sprawnego marszu, poważne wprowadzają w nastrój kontnika. Piosenki i grypotrafia rozładować konflikty, uspokoić gromadę, gdy zbytnio jest rozszalała, innym razem wprowadzić w temat zbiórki.

Dobór piosenek i piosłów do tematu zbiórki

Dobór piosenek nie może być przypadkowy. Musi być związany z celem zbiórki („drogami pracy zuchowej”). Piosenka jest dobra na wszystko – w ten sposób do każdej zbiórki, jeżeli tylko wykażecie się odrobiną dobrej woli i czasu na poszukiwania, można dobrać odpowiednią tematycznie piosenkę. I tak kiedy na przykład zbiórka jest poświęcona powitaniu wiosny nie będziecie uczyć piosenki o zimie. Zresztą to chyba oczywiste, że w miarę własnych możliwości piosenka, tak jak i każdy z elementów zbiórki, musi się logicznie wiązać z jej tematem. Podobnie jest z piosłami. Są oczywiście pewne ulubione piosły naszych podopiecznych, bez których zbiórka nie mogłaby istnieć i nie można

z nich rezygnować, ale przy poprzedzeniu kolejnego elementu zbiórki dobranej piosł tak, aby wiał się on z tym co było lub za chwilę będzie (klamy tematyczne!). Wracając jeszcze do konkretnych tematów zióbek, a co za tym idzie piosenek, pamiętać należy o piosniach religijnych i narodowych. Najłatwiej nauczyć ich przy okazji jakiegoś uroczystości – Święta Bożego Narodzenia są doskonałą okazją nauczania kolęd (warto po-

Piosenka zuchowa jest inna niż te, które się śpiewa w szkole, w przedszkolu, na podwórku.

znać więcej niż jedną zwrotkę, bądź przeprowadzić zwiąd i dotrzeć do starych, mało dziś znanych kolęd i pastorałek), ale też Msza Zuchowa jest ważnym powodem, aby przygotować jej oprawę i przygotować repertuar pieśni kościelnych. Zaś np. 11 listopada stwarza możliwość poznania pieśni patriotycznych. Oczywiście ten rodzaj piosenek jest dość trudny, dlatego należy wybrać te prostsze zarówno pod względem melodii jak i tekstu. Jednak starajcie się o nich pamiętać – „one rozwijają uczuciowy stosunek dziecka do Boga i Polski”. I jeszcze jedno. Często niesieły zdarsza się, że ucymy zuchy naszych, harcerekich piosenek. Zostawmy je do czasu, gdy dzieci wyjdą już z gromad zuchowych do drużyn. Będą dla nich bardziej dostępne treściowo i więcej im wówczas przyniosą radości i pozytywu.

Drugim aspektem doboru piosenek jest stopień ich trudności. Piosenki nie mogą przekraczać możliwości wykona-

wczych zuchów tzn. muszą być odpowiednio proste pod względem rytmu, tonacji, a co się z tym wiąże właściwym ambitusem co oznacza tyle, że melodia nie może przekraczać skali głosowej dzieci (przyj. skala głosu dziecka w wieku zuchowym obejmuje ambitus od c1 do e2), melodia nie może być za niska i zbyt wysoka. Zestaw motywów melodii musi być łatwy, a tekst słowny zrozumiały. Najprostszymi melodiami są melodie ludowe i choć może nie cieszą się zbyt dużą popularnością, są przykładem piękni melodijnych, łatwo wpadających w ucho. Istotnym elementem jest również wartość artystyczna piosenek. Doświadczenie i rozszerz. drużynowej z pewnością podpowie, które teksty są banalne bądź nie zgodne z zainteresowaniami zuchów, a więc nie warto nimi zaoprzącać sobie, albo raczej zuchom, głow. Tematyka bowiem nie musi mówić dosłownie o zuchach, ale na pewno powinna być przydatna w pracy wychowawczej gromady zuchowej. Stąd piosenki powinny zawierać treści, z którymi później zuchy mogłyby się identyfikować.

Możliwe, że nie każda drużynowa zdaje sobie sprawę jak wiele elementów w trakcie zbiórki można podeprzeć piosenką czy piosłem. Zaczynając zbiórkę zazwyczaj śpiewamy piosenką na powitanie („Czuj zuchy piosenką witamy się”, przyp. autor), ale na tym nie koniec. Jest to wspaniała okazja do odpisywania i być może odczytania piosenki gromady, którą nawiasem mówiąc możemy stworzyć same wraz z zuchami (wtedy będzie to rzeczywiście tylko wasza i inkomu więcej nie znana piosenka obcydzona). Obzędem gromady możemy stać się poprzedzając np.: gawdy, ot-

warcia i zakończenia Kręgu Rady waszą, konkretną piosenką. Można one stanowić część repertuaru „obrzędowego” (inne są piosenki śpiewane przy okazji nadania sprawności, gwiazdki, Znaczką Zuch, przyjęcia do gromady itp.) charakterystycznego tylko dla waszej gromady. Innego rodzaju piosenki to te związane z zdobywaną przez zuchy sprawnością, z zabawą tematyczną, z wycieczkowaniem – piosenki marszowe i takie, które można śpiewać na kominku. Doskonałą okazją do śpiewania piosenek jest forma teatryku. Z piosenki można stworzyć teatryk samorodny, albo też przygotować konkretny teatryk wpleść w niego dla urozmaicenia piosenki.

Tak więc, jeżeli istnieje problem jak dopasować piosenkę do zbiórki, wystarczą dobrze się zastanowić, w którym miejscu ją zastosować. Za to, gdy nasz repertuar jest już wystarczająco bogaty, może pojawić się problem jak tu nie przepięwać całej zbiórki – czego serdecznie wam życzę.

plm. Anna Stopińska-Ziętkiewicz

Wiele elementów w trakcie zbiórki można podeprzeć piosenką czy piosłem: piosenka na powitanie, piosenka gromady – z piosenki można stworzyć teatryk ...

Piosenka jest dobra na wszystko – do każdej zbiórki można dobrać odpowiednią tematycznie piosenkę

W gromadzie

zuchowej

Budowanie

O różnych pomysłach

Kadry Kształcącej Zuchmistrzów

Znalezek, który znajduje się powyżej, był symbolem ogólnopolskiego spotkania instruktorek ZHR w Sromowcach Wyznych, w dniach 11 – 14 czerwca 1998 roku. Zbiórka ta była Konferencją Kadry Kształcącej, a nosiła nazwę „W cieniu Cisowego Dworca”. W ramach konferencji odbywały się równoległe trzy sekcje: dla instruktorek wędrowniczek, dla kadry kursów przewodniczek i dla zuchmistrzyń czyli kadry kursów drużynowych warsztatów.

W koncepcji kształcenia Wydziału Zuchów GKH-ek ZHR coroczne spotkania kadry kształcącej (podczas spotkania kadry kształcącej całej organizacji) zajmuje bardzo istotne miejsce. Jego celem jest podnoszenie poziomu kursów drużynowych zuchów oraz innych form szkoleń (np. środowicznych warsztatów

czy Akademii) przede wszystkim przez:

- pokazywanie różnych, nowych, efektywnych form prowadzenia zajęć na kursach,
- natężenie efektywnego wykorzystywania znanych form,
- wspólne wypracowanie nowych form,
- wymianę doświadczeń,
- wzajemne poznanie i integrację kadry kształcącej.

W przeciwieństwie do zimowych Konferencji Instruktorek Zuchowych, w których biorą udział wszystkie instruktorki od przewodniczek wwyż oraz bardzo doświadczone drużynowe (paralelnie staż pracy) w zaawansowanym stadium zdobywania przewodniczek, oraz Złotów Zuchmistrzowskich, w których bierze

Tęczy

udział cała kadra zuchmistrzowska, na spotkania kadry kształcącej zapraszane są tylko bardzo doświadczone zuchmistrzynie, prowadzące zajęcia na kursach drużynowych. O tym kogo z danej chorągwi należy zaliczyć w poczet kadry kształcącej kręgu Ostoja, decyduje odpowiednia Referentka zuchowa i informuje o tym Wydział.

Podczas zbiorów w Sromowcach Wyznych odbyło się kilka ciekawych zajęć i dyskusji w gronie zuchmistrzyń. W kontekście „Tęczowej Książeczki” na uwagę zasługują zwłaszcza jedno – bo także – TĘCZOWE.

Pomysł opracowania „Tęczowego kursu” zrodził się w oparciu o analizę zuchmistrzowskiej kadry kształcącej. Wynikało z niej, że część należących do „Ostoi” druchen jest na takim poziomie,

część należących do „Ostoi” druchen jest na takim poziomie, że aby móc się dalej rozwijać, trzeba pracować nad metodami i formami kształcenia formacji następczyń i umiętej im pomocy oraz nad formułą kursów zuchmistrzowskich.

instruktorskim, że aby móc się dalej rozwijać, trzeba pracować nie tylko nad udoskonalaniem form zajęć kursowych, ale przede wszystkim nad metodami i formami kształcenia formacji następczyń i umiętej im pomocy oraz nad formułą kursów zuchmistrzowskich.

NOWA FORMUŁA

Rozpoczynając pracę nad nową formułą kursu przyjęliśmy następujące założenia:

- nie zmieniają się treści, zakres wiedzy i umiejętności (określone w minimum programowym), jakie muszą posiadać przygotowujące się do pracy instruktorskiej druchen, zmienia się natomiast formy pracy,
- kurs będzie oparty na kanwie „zuchowej tęczy gwiazdek i sprawności” tzn. że tematy wszystkich zajęć określone w minimum programowym kursu drużynowych zuchowych będą przyporządkowane konkretnemu kolorowi tęczy – de facto problematyczne jaką dany kolor określa,
- maksymalnie należy zmniejszyć liczbę wykładów,
- rezygnuje się z warsztatów form pracy zuchowej, natomiast w blokach zajęć każdego koloru wykorzystuje się (praktykuje) wszystkie zuchowe formy pracy – wyjątek stanowić może kominek zuchowy, oczywiście są również przewidziane zajęcia o teorii każdej formy pracy,
- zgodnie z zasadami metodyki zuchowej – kurs zaczyna się kolorem fioletowym, zaś skończył czerwonym,
- kurs jest wyjazdowy i trwa 10 dni (2 dni na każdy kolor),
- obrzędowość kursu jest tęcowa.

Zamieszczony powyżej materiał jest efektem naszej wspólnej pracy, którą rozpoczęliśmy od dyskusyjnego – mającego wiele niedostatków – podziału te-

matów między konkretne kolor tak, aby rezygnując z tradycyjnej chronologii, zachować ciąg logiczny zajęć, by wynikały z siebie i odpowiednio korespondowały. I tak np. obrzędowość, psychologia rozwoju, a środowisko zuchowe zaliczyliśmy do koloru fioletowego, zaś historię harcerstwa, wychowanie patriotyczne do koloru złotego itd.

Proszę pamiętać, że prezentowany materiał nie jest programem kursu i nie należy go tak traktować. Jest próbą trochę innego spojrzenia, być może inspiracją, pomocą, podpowiedzią. Może w przyszłości, po dopracowaniu szczegółów, stanie się „programem do realizacji” i któraś z zuchmistrzyń będzie się taką formułą sprawniej i efektywniej posługiwać niż tradycyjną. I jeszcze jedna uwaga – szukanie nowych form i rozwiązań nie może być odrzucaniem sprawdzonych metod tylko dlatego, że są tradycyjne. Wspólne szukanie nowych metod ma na celu pomoc w odnalezieniu przez każdą organizującą kursy instruktorską formuły, w której będzie się realizować, a tym samym z sukcesami szkolić nowe zuchmistrzynie.

ciąg dalszy w następnym numerze „Zuchmistrzyni”. Do zobaczenia w Krakowie na II Konferencji Zuchmistrzyń.

Czujnij!

Hm. Magdalena Karowska HR

archiwum harcerskie.pl

Zuchmistrzyni nr 105, styczeń-luty 1999

Zuchmistrzyni nr 105, styczeń-luty 1999

Wieża Babel

Wieża Babel

Cele

Jest kilka korzyści, które można wyciągnąć z przeprowadzenia takiego cyklu – pierwszą jest zapoznanie dzieci z historią biblijną o pysze ludzi i o karze jaka ich za to spotkała, drugą jest możliwość nauzenia ich kilku zwrotów w różnych obcych językach, a kolejną, choć z pewnością nie ostatnią, jest możliwość poznania wielu krajów i ciekawych zakątków świata poprzez podróże palcem po mapie. Będzie to swoiste połączenie wychowania religijnego z nauką praktycznych umiejętności, jakimi są znajomość geografii, umiejętności lingwistyczne, wiedza o różnych kulturach..., i świetną zabawą. Możecie też być pewni, że wasze zuchy skorzystają z wiedzy zdobytej na zbiorce podczas lekcji religii, środowiska czy geografii.

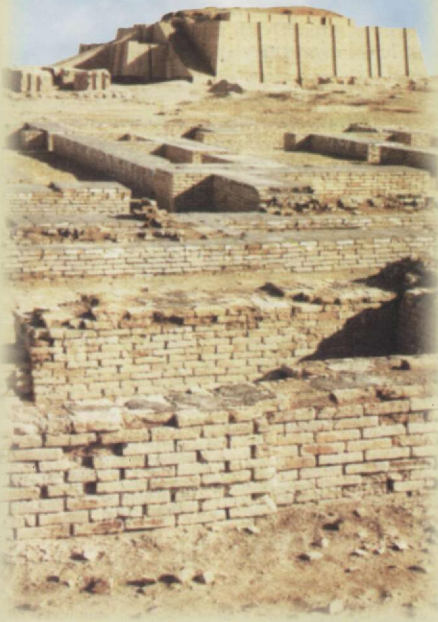
Środki

1. Gawęda – zapewne jednym z łatwiejszych i ciekawszych wprowadzeń do omawiania nowego kraju będzie opowieść o kimś kto tam mieszka (postać fikcyjna lub historyczna) lub opowieść o waszych podróżach po tym państwie. Możecie jednak potraktować gawędę jako klamrę tematyczną i opowiadać zuchom o poszczególnych miejscach dopiero, gdy do nich dotrzecie. Ważne jest, aby przejście do jednego wątku do drugiego było bardzo płynne.

2. Zabawy tematyczne – na każdej zbiorce możecie wcielić się w obywateli różnych państw, krain i wykonywać najbardziej dla nich charakterystyczne czynności. Będzie w Wielkiej Brytanii konieczne wypicie herbatki (najlepiej five o'clock tea), we Włoszech zrobicie ogromną pizzę z bibuły i kolorowego papieru (a może prawdziwą?), przebywając w Tybecie trochę pomedytujecie... Nie zapominajcie o odpowiednim ubraniu, bo bez tego zabawa tematyczna jest mało atrakcyjna.

3. Zwiad – koniecznie wyślecie waszych obywateli na osiedle, aby zapytali przechodźców np.: o to jaka jest stolica Boliwii lub ile państw jest naszymi sąsiadami. Wyniki ankiety porównajcie i zastanówcie się czy wiedza geograficzna ludzi jest wystarczająca.

4. Teatrzyk samodzielny – konieczny zaproszenie zuchom, aby zaprezentowały scenki z życia obywateli różnych państw. Niech wygrza ta sąsiedka, która przedstawi najwięcej

cech charakterystycznych dla danego narodu.

Pomysły

1. Doskonałym rozwiązaniem dla odciążenia drużynowego i przybocznych, chociaż na 10 – 15 minut na każdej zbiorce, jest poproszenie zuchów o przyniesienie pamiętek z wycieczek zagranicznych. Możecie być miło zaskoczeni widokiem zuchów opowiadających kolegom co jest na ich zdjęciach, gdzie byli i jak tam było. Jest to również pomocne z tego względu, że często się zdarza, iż drużynowy czy przyboczny wcale nie byli w wielu miejscach lub nie mają stamtąd wielu pamiętek, a zuchy wręcz przeciwnie.

2. Jeśli dysponujecie rzutnikiem (może szkoła wam go udostępni) i slajdami to macie w kieszeni wielki atut. Zgaszone światło i obraz na slajdach, który każdy może swobodnie oglądać, bez przychyłania się do albumu jak to jest w przypadku zdjęć, tworzą odpowiednie warunki dla drużynowego, który chce coś opowiedzieć o danym obiekcie bez zdzierania sobie gardła.

3. Ciekawym eksperymentem jest przyniesienie na zbiorce kilku różnych słowników lub rozmówek różnojęzycznych. Odszukiwanie w nich słówek (mama, tata, dom...) daje dzieciom dużo frajdy, a odgadywanie ich wymowy dużo smiechu.

4. Jeżeli macie możliwość pokazania zuchom znaczków, kartek pocztowych, banknotów itp. z „odwiedzanych” krajów, to zrobicie to ko-

Jeśli dysponujecie
rzutnikiem i slajdami
- zgaszone światło
i obraz na ścianie,
tworzą
odpowiednie warunki
dla drużynowego,
który chce
coś opowiedzieć
o danym obiekcie
bez zdzierania
sobie gardła

niecznie, bo będzie to kolejny chwyt na zachęcanie dzieci.

5. Na pierwszej zbiorce możecie zrobić sobie „Paszport Podróżnika Palcem Po Mapie”, bez którego nie będzie można przenieść się do kolejnego państwa. W paszport wbijacie pieczątki z ziemniaka, co utrakcyjni „odprawy celne”.

6. Z pewnością oprócz „zwiadania” innych krajów nie może w tym cyklu zabraknąć zwiadania waszej miejscowości. Ciekawym mogłoby być ułożenie programu wycieczki tak, aby zuchy zobaczyły pamiatki architektoniczne począwszy od najstarszych na nowoczesnych wieżach skończywszy. Da im to pewien obraz ewolucji tego rodzaju sztuki na przestrzeni wieków. Nie zapomnijcie odwiedzić kościołów, zamków, młynów, kamienic, biurów..., czyli budowli o różnym przeznaczeniu.

7. W swoich podróżach po różnych stronach świata możecie przynieść się również w czasie i dowiadywać się jak tam było kiedyś.

Sprawności: Poliglota, Obieżyświat, Podróżnik...

Punkty na Gwiazdkę:

- *1 - Czerwonny pkt. 3
- Żółty pkt. 2
- *2 - Żółty pkt. 2
- Fioletowy pkt. 3
- *3 - Żółty pkt. 2, 3, 4
- Niebieski pkt. 1

Tomek Bułka ćw.

DROGA DRUHO...

dokonczenie ze str. 3

- czemu przed zuchami odow posiadnich i zadni oraz w ocenianiu ich i nagradzaniu?
- I czy tak naprawdę, jest wahanie po ...?
- Czy na kursach powojuca sie odpowiedzialno duzo czasu temu tematowi? I co odbiadcia sie wotczas no?
- Czy ktokolwiek kompetentnie przdzatowi Ki kiedkolwiek te zagadnienia?
- Czy Ty kompetentnie potrafisz je przdzatowic?
- Czy Twoje srodowisko stworzylo jakies materialy na ten temat i czy pozwolilo komus z nich skorzystac?

Koedukacja jest domena szkoly, to fakt. Zuchy w ZHRze sa w gromadach jednoplciowych i trzeba dbac, aby nadal tak bylo. To nie tylko nasza charakterystyka, ale tozsamosc i takze fakt wzikszejacy nasza atrakcyjnosc w oczach samych dzieci (charakterystyka wieku).

- Czy ten temat istnieje w waszych srodowiskowych dyskusjach?
- Czy protowalyscie zastanawiac sie nad monodukacja w kontekście atrakcyjnosc zuchow - a moze jest to faktyzany trop?

Elementami, które nalezalo by wymienic jako pierwsze, w kontekście tozsamosci zuchow w Polsce, sa

wychowanie patriotyczne i wychowanie religijne

To, ze zuch zanim cokolwiek innego zrobi, najpierw kocha Boga i Polske. Czasem tylko przychodzi smutna refleksja, ze chyba bardziej sobie zdaja z tego sprawy postromni obserwatorzy niz

archiwum harcerskie.pl

Zuchmistrz/yni nr 105, styczen-luly 1999

instruktorki zuchowe (?). Tak, to prawda, ze zroeczy, które siegaja glęboko, poza plasy, gry, zabawy - sa najtrudniejsze. Ale po prostu najwazniejsze! Mozna przyjac zalozenie (oczywiscie w kontekście instytucji i organizacji, a nie rodziny), ze nad wychowaniem religijnym czuwa takze ksiazki, w szkole sa lekcje religii, ale ksiazki i glazde dzieci maja sie uczye miłości do Ojczyzny? I czy przypadkiem zuchy nie powinny być tymi dziećmi w naszym Kraju, które najlepiej Polskę znają i kochają? To sa pytania do nas samych - do instruktorów zuchowych. To ta trudnosc i fenomen, ze same stawiamy te pytania, same na nie odpowiadamy i od nas zalezycy co dalej...

- Czy podobnie, a jeśli nie - to jak podchodzisz do tego zagadnienia?
- Skąd czerpiesz wzorce wychowawcze w takich religijnym i patriotycznym?
- Czy kiedkolwiek dyskutowalas z kims nad tym, jak odnalazc sie z takimi celami w dzisiejszej rzeczywistosci i czym de facto ta rzeczywistosc jest?
- Czy spiewalyscie kiedkolwiek razem Hymn Narodowy?
- Jakie jest miejsce tych problemow w ksztalceniu zuchmistrzowskim?
- Czy kursy druzynowych daja Ci czy powinny dawac odpowiedz na pytanie „po co”, a nie tylko jak?

Wspolczesnosc jest najwiksza zagadka - bo nie mozna jej dobrze ocenic bedac w nia uwiklanym...

- Czy mozsie, o dzisiejszych czasach jak o zagrozeniu, czy wyzwanie, a moze uciekasz przed mysleniem o tym?
- Czy znasz wspolczesnych bohaterow dzieci? Jak ich oceniasz?
- Czy stanalas kiedkolwiek przed problemem wyboru

między tym co cenimy, a tym co atrakcyjne? - Czy formy wykorzystywane na zbiorcach „mialy” za wspolczesnosc?

Nasz ZHR ma już X lat. Związek uczci to Złotem Dziesięciolecia w sierpniu br.

Podczas Złotu odbędzie się kolonia zuchowa dla najlepszych gromad zuchowych

Do rywalizacji stanęły wszystkie gromady zuchowe, wykonując zadania i zdobywając talenty

W marcu w Referatach odbędzie się wstępna kategoryzacja gromad.

Podczas Złotu Dziesięciolecia odbędzie się Złot Zuchmistrzowski

- Czy ktoraś z tych informacji jest dla Ciebie nowoscia?
- W jaki sposob kontaktujecie sie z komendantka kolonii (równocześnie nadzorujaca rywalizacje i przyznawanie talentow)?
- Czy czujecie, ze ZHR jest Trojki i ze ma juz X lat?
- Kiedu odbywacie sie najblizszy Walny Zjazd ZHR?
- Czy stanas sie orientowac w ZHRze?
- Czy zgloszalas sie juz na III Konferencje Zuchmistrzowskiej?

Czautaj!

W imieniu komendantki Konferencji i zolobnym hm. Magdalena Karowska HR

Wizytacje gromad

w ten sposob moza byc zwizytowane przy najmniej raz w roku. Przeprowadzanie wizytacji jest uzasadnione z kilku wzgledow: mobilizacja zuchmistrzow do podnoszenia poziomu pracy w gromadzie, daje im mozliwosc sprawdzenia swojego poziomu metodycznego, pozwala na zauwazenie i usuniecie wielu usterek w dzialalnosci gromady i utwierdzenie tego co w niej dobre, wreszcie ujednocila podstawowe niepotrzebne naleznosci metody mlodszo-harcerskiej. Wazne jest, by instruktorzy zuchowi nie czuli sie osamotnieni w swojej pracy z dziećmi, by miolli swiadomosc tego, ze jest ktos, kto potrafi skrygnowac ich dzialania - jest to szczegolnie widoczne w gromadach zaczynajacych dzialalnosc od zera, bez wzczesniejszych tradycji. Przez odwiedziny gromad referent poznaje sie z specyficznymi warunkami dzialania poszczegolnych srodowisk, bezposrednio dostezga pojawiajace sie tam problemy, podbudowuje pozycje wodza zuchowego wzrod wspoldzialajacych druzyn. Podstawowym zadaniem tej formy kontroli, jest jednak zweryfikowanie stosowania „Systemu Trzeczy” w gromadzie.

plm. Marcin Bielinski HR

Na co zwracac uwage podczas wizytacji?

- ☞ stan umundurowania zuchow,
- ☞ stosowanie zasad dobrej zbiorki i zuchowych form pracy; celowosc ich doboru pod katem wychowawczym,
- ☞ stosunki panujace w gromadzie - czy zuchy dobrze sie w niej czuja, relacje miedzy nimi, a kadra,
- ☞ dbalosc o porzadek w zuchowce i jej wystrój,
- ☞ sposob prowadzenia ksiazki pracy gromady,
- ☞ ilosc zuchow, posiadajacych Znaczek Zucha i poszczegolne gwiazdki
- ☞ ilosc sprawnosci zdobywanych przez zuchy.

Kazda wizytacja powinna zostac omowiona i podsumowana. Poza druzynowym powinni byc przy tym rowniez lewym przyboczni i opiekun gromady, a w razie potrzeby hufcowy, badz szczeplownach referenta pozycja druzynowego wzobec jego wzspolpracownikow i zuchow wzomienila sie, a nie oslabla, tak wztec niekorzystnych faktow powinno sie strzec jak tajemnicy lekarskiej i ujawniac je tylko powolany do tego osobom glownie zwiierzchnikom danego wodza gi i komentarze osob obecnych przy jej podsumowaniu powinny sie znalezc w dokumentacji referatu. Protokol jej przeprowadzenia musi zawierac nastepujace elementy: data i miejsce wizytacji, kto wizytowal, ilosc zuchow i kadry, przebiegu, podpisy wizytatora, druzynowego, opiekuna gromady (jesli taki istnieje). Mozna pokusic sie o zrobienie pamiatkowej zdjecia, nagrania audio lub wideo. Na zbiorce wzorowych gromad celowe jest rowniez zabieranie poczatkujacych zuchmistrzow, czy

...majsterkowanie znakomicie harmonizuje z ogólnymi wytycznymi wychowawczego wychowania. Przecież nic lepiej od majsterkowania nie wyrobi zaradności w codziennym życiu, poczucia obowiązku i rzetelności, nie ma odeń lepszego ćwiczenia na kształtowanie zręczności rąk, a bystrość inteligencji dużo może majstroowaniu zawdzięczać

Aleksander Kamiński
„Książka dla drużynowego zuchów”

1. Po co majsterkować?

- zuchy lubią majsterkować – radość tworzenia,
- majsterka wyrabia zaradność w życiu codziennym, wyrabia poczucie obowiązku i rzetelności,
- kształci zręczność rąk, poczucie estetyki,
- poprawia bystrość, inteligencję,

- zuchy łatwiej wczuwają się w zabawę, w kogoś lub coś.

2. Planowanie majsterki

Majsterki powinny być dokładnie przemyślane, musimy wiedzieć czego chcemy zuchy nauczyć.

Planując majsterkę trzeba uwzględnić trzy elementy: czas, miejsce i surowce. Majsterka podczas zbiórki nie powinna trwać dłużej niż 20 min.

Choćby majsterka jest ściśle powiązana ze sprawnościami nie dostosowujemy zbiorów właśnie do niej. Pamiętajmy też, żeby wziąć pod uwagę co zuchy już umieją i w jakim są wieku. Przecież to co jest łatwe dla nas nie musi być wcale łatwe dla nich!

Musimy dokładnie wiedzieć jak chcemy zrobić dany przedmiot, żeby móc odpowiedzieć zuchom na każde pytanie dotyczące majsterki. Najlepszą metodą na to jest zrobienie tego przedmiotu samemu wcześniej, aby poznać co może zuchom sprawić trudność, czego będziemy potrzebować...

Nie planujemy naszych majsterek jako konkursów, przynajmniej na początku, starajmy się w inny sposób pobudzić ich do sumiennej pracy. Konkursy mogą tylko zniechęcić zuchy młodsze!

Nie proponujemy zuchom wykonania przedmiotów, które uznają za nieużyteczne. Efekty majsterki powinny potem czemuś służyć, np. zostać wykorzystane w zabawie.

3. Gdzie majsterkować?

Teoretycznie wszędzie. W czasie roku na zbiórkach robimy te łatwiejsze, krótkie majsterki (majsterki - minutki). Trudniejsze elementy można robić w szóstkach lub zadając jako zadanie między zbiorówce.

Na kolonii jednak uda się zrobić niemal każdą majsterkę.

4. Czy przejmować się wyglądem?

Wiadomo, że zuchy nie są w stanie zrobić arcydzieła (patrz rozwój psychofizyczny), ale każdy

wykonany przedmiot trzeba ozdobić (malunkiem, rzeźbą, płaskorzeźbą, rysunkiem...) w miarę możliwości zuchów.

Ważne jest dbać o nadawanie przedmiotom prawidłowych i ładnych kształtów, starannie je wykańczać.

Wykończenie jest ważne z wychowawczego punktu widzenia – wykształca u zuchów rzetelność, sumiennosc, dokładność, staranność.

Z ładniejszych dzieł można zrobić wystawkę. Będzie ona traktowana jako swoistego rodzaju nagroda.

5. Czym pracować?

Wszystkim. Część rzeczy można mieć w zuchówce, inne można przynieść okazjonalnie. Nie mogą być rzeczy za ostre, ani takie, którymi zuchomogłyby się skrzywdzić. Takich czasami też trzeba użyć, a to wiąże się z zachowaniem szczególnej ostrożności. Pamiętajmy, że musimy zadbać też o surowce. Jeżeli bierzemy je z lasu, to nie zapominajmy o: punkcie Prawa Harcerskiego oraz o l. 15. Prawa Zuchowego.

6. Zasady

bezpieczeństwa:

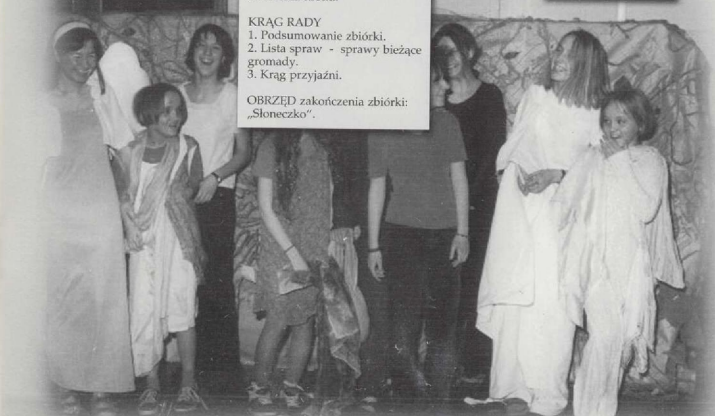
- wyobraźnia, umiejętność przewidywania,
- gromada podczas majsterki powinna być pod stałą opieką drużynowego, a szóstka – opiekuna szóstki. Zawsze jest to pełnoletnia osoba, - mierzyć siły na zamiary (swoje i zuchów),
- posiadanie apteczki, znajomość zasad pierwszej pomocy,
- używać tylko materiałów bezpiecznych dla dzieci (atesty, oryginalne produkty),
- niebezpieczne przedmioty to nóż lub nożyce, ale również zatęperowana kredka lub pedzelek.

p.wd. Wojciech Piątkowski

M A J S T E R K A

Przykład zbiórki z majsterką zuchową z cyklu zabawowego teatr

TEMAT ZBIÓRKI	CELE I ZAŁOŻENIA	REALIZACJA	SPRAWNOŚCI GWIAZDKI	UWAGI
Przed spektaklem KOPCIUSZEK	1. Cel poznawczy - poznanie różnych technik majsterki. 2. Cel kształcący - kształcenie wyobraźni dzieci, rozwijanie twórczości. 3. Cel wychowawczy - wzajemna pomoc, współdziałanie w grupie.	* OBRZĘD rozpoczęcia zbiórki: Czuj Zuchy. PIOSENKI I PŁASY „Jedzie teatryk”. GAWĘDA Za kulisami. Przybliżenie zuchom spraw związanych z przygotowaniem do sztuki, jak ważną rolę spełniają rekwizyty, dekoracja. MAJSTERKA - praca w szóstkach. 1. Przygotowanie zaproszeń i biletów. 2. Przygotowanie elementów strojów potrzebnych do przedstawienia. 3. Przygotowanie elementów sceny dekoracji. 4. Przygotowanie plakatów.	Sprawności: plastyk, rysownik, sobieratek, dekorator, majsterklepka, malarz. ** - przygotuje element stroju potrzebny w zabawie.	1. Gawęda jest wprowadzeniem do majsterki. 2. Czas trwania majsterki ok. 1 godziny. 3. Zwrócić uwagę na pracę zuchów. 4. W razie potrzeby w trakcie pracy trzeba zrobić przerywnik na płas lub piosenkę. 5. Dopilnować porządku i bezpieczeństwa dzieci. 6. Podsumować prace zuchów. 7. Zabezpieczyć wykonane rekwizyty.
		GRY I ĆWICZENIA 1. Ćwiczenia mimiki twarzy, ćwiczenia kroku. KRAG RADY 1. Podsumowanie zbiórki. 2. Lista spraw - sprawy bieżące gromady. 3. Krag przyjaźni. OBRZĘD zakończenia zbiórki: „Słoneczko”.		

Małopolski Referat Zuchowy

Kiedy 6 lat temu zostałam drużynową już sam kontakt z Hufcem Zuchów, do którego należała moja grupa, wydawał mi się wielkim wyróżnieniem. Zatwierdzenie planu pracy, wypełnianie jakichś dokumentów i zbiórki hufca były dla mnie bardzo ważne. Referat Zuchowy był jeszcze ponad tym wszystkim i na początku stanowił dla mnie „sferę” zupełnie odległą i tak poważną, że trudno było mi sobie nawet wyobrazić co się tam dzieje. Z resztą nie widziałam takiej potrzeby w tamtym czasie.

Gdy się jednak zastanawiam, to pierwszy kontakt z Referatem miał miejsce podczas festiwalu, do którego zakwalifikowała się moja grupa po eliminacjach w hufcu. W 1993r. referentką była dh. Agata Tatała – obecna Kierowniczka Wydziału Zuchów. Następnie były Akademię Zuchowistrowskie – zbiórki zuchmistrzów z całej Małopolski, pierwsze Msze Zuchowe i Złoty Zuchowistrowskie.

Ruch zuchowy rósł w siłę, a wraz z nim nasz Referat. Myślę, że możemy się szczyć tym, że z naszym Referatem związane były czołowe postacie Ruchu Zuchowego hm. Wiesława Stojek, hm. Agata Tatała, hm. Anetta Hordzina. Kolejnymi referentkami po dh. Agacie były: hm. Izabella Lankosz (obecna ko-

mandantka Kolonii X-lecia ZHR-u) oraz phm. Anna Wierżawska-Kowalczyk. Ja objęłam te funkcje we wrześniu 1998r. Tak odległy początkowo Referat stał się teraz najważniejszym miejscem mojej harcerekkiej służby. Chciałabym jednak, aby moja działalność nie kończyła się na „papierkowej robocie” i kilku zbiorcach w roku. Moim głównym celem jest poznanie tworzących Referat grup, ich drużynowych i w miarę możliwości wspomaganie ich w codziennym zuchowaniu. Mam nadzieję, że Referat nie będzie dla nich czymś odległym, abstrakcyjnym i niepotrzebnym, a wręcz przeciwnie.

Ale dość już wspomnień i marzeń. Zobaczenie jak okazałe prezentacje się Referat Małopolskiej Chorągwi Harcerek:

HUFIEC ZUCHÓW KRAKÓW KROWODRZA II

Hufcowa: phm. Agata Hejmo.

1. 5 KGZ „Słoneczna Gromada” – pwd. Dominika Has
2. 5 KGZ „Wicherowe Bractwo” – pwd. Julia Górecka
3. 15 KGZ „Górskie Drapichrusty” – trop. Anna Layer
4. 18 KGZ „Wiślanie” – trop. Barbara Tatała
5. 19 KGZ „Przyjaciółki Ptaków” – pwd. Mała Zazęba
6. 19 KGZ „Wędrujące Ptaki” – trop. Agnieszka Miler
7. 34 KGZ „Leśne Skrzaty” – pion. Mała Kramatowska
8. 34 KGZ „Leśne Iskierki” – pion. Katarzyna Famula

HUFIEC ZUCHÓW KRAKÓW ŚRÓDMIEŚCIE I

Hufcowa: pwd. Justyna Rogóż.
Instruktorki: phm. Joanna Hubisz, phm. Dorota Jamny, phm. Anna Stopińska-Ziętkiewicz.

9. 3 KGZ „Wędrownie Sokoly” – ochst. Ewa Trybala
10. 3 KGZ „Słoneczna Łąka” – pwd. Justyna Rogóż
11. 20 KGZ „Kubisie Puchatki” – trop. Joanna Tomala
12. 21 KGZ „Smerfowa Kraina” – trop. Ewa Szweida
13. 27 KGZ „Giermeki Kraka” – ochst. Barbara Konik
14. 27 KGZ „Słowiani” – pwd. Dorota Wąsik
15. 31 KGZ „Leśne Skrzaty” – pwd. Izabella Fiolka
16. 45 KGZ „Biedronki” – ochst. Magda Malecka

17. 70 KGZ „Motylki” – pwd. Katarzyna Jamny
18. 70 KGZ „Leśne Duszki” – och. Monika Miernik
19. 318 KGZ „Indiańska Brać” – trop. Katarzyna Głowacka

HUFIEC ZUCHÓW I HARCEREK KRAKÓW ŚRÓDMIEŚCIE III

V-ce hufcowa
zuchmistrzynie: phm. Agnieszka Drozdowicz.

20. 7 KGZ „Jarzębinowe Bractwo” – pwd. Anna Broniakowska
21. 7 KGZ „Wilcza Gromada” – trop. Agnieszka Żelazny
22. 7 KGZ „Smoczy Lud” – trop. Joanna Foltman

HUFIEC ZUCHÓW I HARCEREK KRAKÓW PODGÓRZE

Instruktorki
zuchmistrzynie: pwd. Beata Karaś, pwd. Elżbieta Witkowska.

23. 3 PgGZ „Pracowite Pszczółki” – pwd. Joanna Hałas
24. 3 PgGZ – pwd. Katarzyna Salomon
25. 11 PgGZ „Hobbieci” – pwd. Joanna Wojtas
26. 11 PgGZ „Duszek Tęczy” – pwd. Katarzyna Trębacz

NIEPŁOŃMICKI ZWIĄZEK DRUŻYN

27. 5 NGZ „Zielone iskierki” – pwd. Ewa Skowron.

HUFIEC TATRZAŃSKI

28. 34 ZGZ „Kulikowe Skrzaty” – pwd. Małgorzata Owczarek
29. ZGZ „Leśne Mrówki” – hm. Danuta Krzyżak
30. ZGZ „Tężowe Duszki” – ochst. Iwona Frączek

HUFIEC PODBESKIDZKI

31. 1 TGZ „Wesołe Ogniaki” – och. Dominika Skowronka.

Od wielu lat Referat Zuchowy Małopolskiej Chorągwi Harcerek nosi nazwę „W PODWAWEŁSKIM GRODZIE”. Ob-

„W Podwańskim Grodzie”

*W Podwańskim Grodzie,
Wśród przastarych drzew,
Piosenka wesoła
Płynie wzdłuż i w szerz.
Idziemy w dal
Krakowskie dzieci młode,
Serce się pał,
Wiślaną ogrzej wodę.
Idziemy wzywać
Od zuchów aż do szarż.
Wiwat nasz gród,
Krakowski kicz nasz*

W pomieszczeniach Chorągwi znajduje się tablica Referatu, na której zamieszczamy informacje i relacje z bieżyących wydarzeń w Referacie.

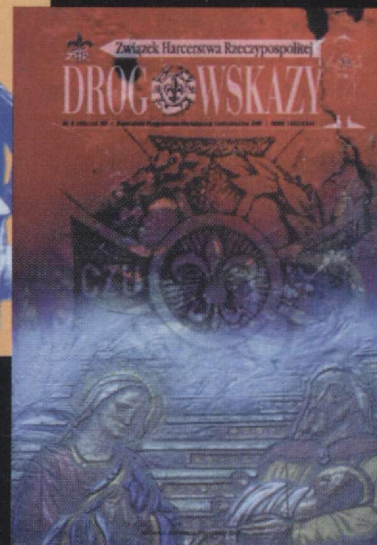
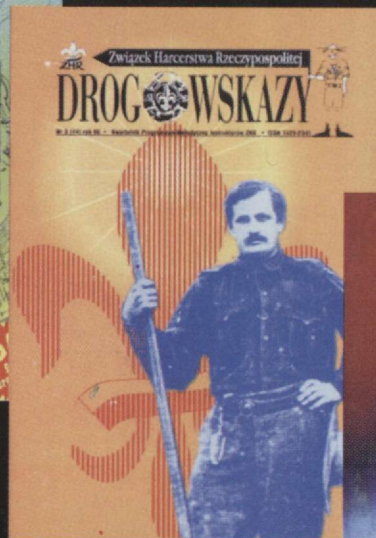
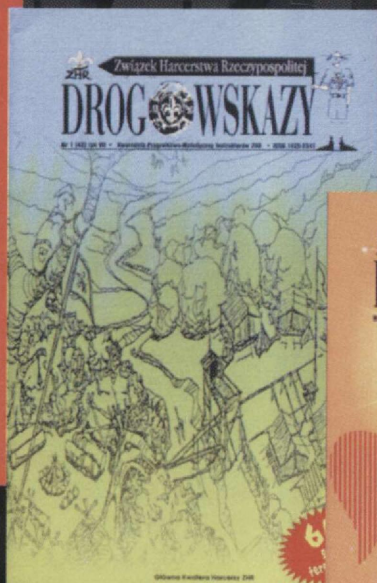
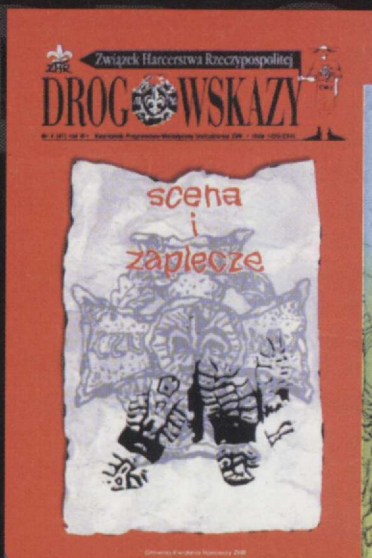
Jak widać w Referacie są 2 „czyste” zuchowe hufce. Od dłuższego czasu zabiegamy o to, aby hufce miały swoje nazwy związane z obrzędowością. Niestety ze względu na obrzędowość, Nieestety do tej pory pozostało to w sferze planów.

Warto wspomnieć jeszcze o obrzędowości samych hufców. Np. w jednym z nich odbywają się zbiórki zuchów i kadry zwane Smoczymi Turniejami. Przez cały rok gromady rywalizują o statuetkę Smoka Wawelskiego – spotykają się na zbiorcach i wykonują zadania międzyzbiórkowe.

Od września w Referacie miało miejsce już sporo wydarzeń. Głównym spotkaniem na uroczystym wpięczeniu mian dla Tężowych i Słonecznych Gromad, uczestniczyły w dwóch Zuchowych Mszach. 11 XI spotkaliśmy się na uroczystej grze połączonej ze zdobywaniem sprawności 80-lecia Odzyskania Niepodległości. Zuchmistrzynie uczestniczyły w Akademii Zuchowistrowskiej, poświęconej piosenkom i płaśnom, a zuchy odwiedziły św. Mikołaja. Nowe półroczje planujemy wypełnić również wieloma atrakcjami.

Referentka d/s zuchów
phm. Katarzyna Gals zuchow.

ZOBACZ! PRZECZYTAJ! ZAPRENUMERUJ!

„Drogowskazy“

Kwartalnik Programowo-Metodyczny Instruktorów ZHR

- Są rozsyłane drogą służbową do wszystkich hufców i komend chorągwi ZHR,
- Można je kupić w biurze GKH-rzy ZHR w Warszawie przy ul. Berezyńskiej 24/2,
- Można zaprenumerować wpłacając na konto GK Harcerzy wielokrotność zamawianych numerów (cena jednego egzemplarza 3.00 zł), numer konta:

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
Bank PKO B.P. X/O Warszawa
10201101-550462-270-1-111

- Wydanie internetowe:

<http://free.polbox.pl/s/signpost/signpost/index.htm>
a wkrótce www.zhrol.org.pl/drogowskazy

ZOBACZ! PRZECZYTAJ! ZAPRENUMERUJ!